

Compartim Pau, compartim Sang

Ponts i no murs entre Israel i Palestina

Programa de Cultura de Pau i la Noviolència a Centelles

Centelles, desembre de 2014

Justificació

Des del Consell de Cooperació i Solidaritat de Centelles, òrgan consultiu de l'Ajuntament, es vol treballar la Cultura de la Pau i la Noviolència a nivell de municipi.

Després de la bona acollida i èxit de l'any passat amb el projecte "Per cada mina una flor" per denunciar la situació i el mur del Sàhara Occidental aquest any volem continuar en la mateixa línia i enfocant la mirada en un altre conflicte internacional.

Volem que a través d'accions d'educació per la pau s'impulsi una reflexió de com treballar per la Pau. Volem parlar de la pau mundial, global i també de la que podem aprendre al dia a dia amb les nostres actituds: quan tenim un conflicte, quan dos infants es barallen, etc.

El grup promotor:

- Consell de Cooperació i Solidaritat de Centelles
- Grup de suport al poble Sahrauí
- Ajuntament de Centelles
- ABS Centelles

Per tot això volem implica en aquest projecte a:

- Entitats del Consell de Cooperació i Solidaritat
- Els centres educatius
- Les AMPES
- Entitats de la població
- La població de Centelles
- Ajuntament de Centelles

CULTURA DE PAU?

Perquè cada vegada hi hagi més persones que es comprometin a construir un món sense violència i en pau, volem treballar a través de l'Educació per la Pau, pensant amb que els alumnes i la població tinguin cada cop més informació i siguin part activa en la Cultura de Pau, impulsant tots aquells canvis culturals i estructurals que facin possible l'eradicació de la violència com a forma de relació entre persones i pobles.

Proposem promoure la Cultura de Pau i la Noviolència, per així substituir una cultura que legitima, quan no magnifica, l'ús de la violència, per una altra, en què el respecte per la dignitat igual de totes les persones.

Si treballem per la desaparició progressiva de la violència estructural tindrem una societat cada cop més integrada i justa, on tothom pugui viure amb dignitat i on la llavor de la violència no trobi terreny per arrelar.

També podríem dir que la pau és conseqüència d'una manera de fer. Resultat d'una cultura, inèdita fins ara, que suscita i afavoreix l'assoliment de fites progressivament humanitzadores en els àmbits personals i col·lectius. Cada avenç que es consolida en el terreny de la justícia, de la llibertat, de la personalització, és un pas en el camí de la pau, cada regressió ens en allunya. Per això diem que la pau no pot ser el resultat feliç d'un episodi històric, sinó el resultat, mai definitiu, d'un procés històric

EDUCACIÓ PER LA PAU

L'educació per la pau educarà paral·lelament per acabar amb tots dos tipus de violència. Per una banda donarà eines per lluitar contra les violències estructurals de forma no violenta. Explicarà, denunciarà i reclamarà acció contra aquestes violències estructurals i, per tant, inclourà les lluites pel desenvolupament o el repartiment just de la riquesa (educació pel desenvolupament), del treball pel medi ambient (educació ambiental), la promoció dels Drets Humans (educació pels Drets Humans), i també el nombrós volum de lluites que hi ha per un món millor: el decreixement, l'emancipació de la dona, la democràcia, etc. Qualsevol acció educativa en un d'aquests àmbits anteriors és també educació per la pau. Molt especialment, si es fa èmfasi en les violències estructurals que fomenten l'ús de la violència en la resolució de conflictes: l'armamentisme, el militarisme, comerç d'armes, l'aprofundiment en el coneixement de guerres concretes, etc.

Per altra banda, l'educació per la pau treballarà contra la violència directa. I ho farà, sobretot, actuant abans que aquesta entri en escena. Com? Ensenyarà a enfrontar-se als conflictes de forma no violenta. Educarem pel conflicte (!). És el que anomenem **Prevenció**. Prevenir l'aparició de la violència, proveint les persones d'eines que les capacitin per a la gestió no violenta de conflictes.

PROJECTE ANY 2015

Compartim Pau, compartim Sang

Ponts i no murs entre Israel i Palestina

Què volem fer?

Denunciar el mur que l'Estat d'Israel està construint a Cisjordania i contra el poble Palestí.

Com?

Dibuixant, construint, cosint, fent, etc. **coloms de la pau** per després penjar-los en un gran mur.

Quan?

Durant el primer trimestre de 2015 per tenir-los a punt el dia 23 d'abril

On?

A la plaça Major

Qui?

Entitats, grups, escoles,...TOTHOM

Què farem?

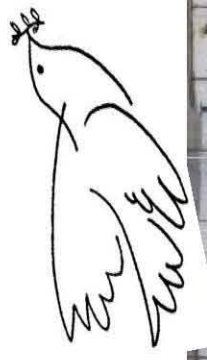
Omplirem el mur de la vergonya ple de coloms perquè el sobrevolin

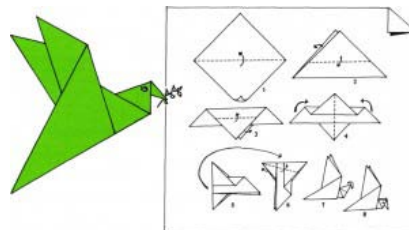
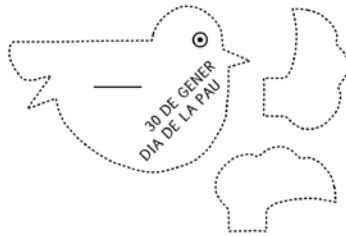

El Mundo

LA PAU

COLOM DE LA PAU

RESUM DEL CONFLICTE ISRAEL-PALESTINA

Palestina: història d'una desaparició Israel acaba de commemorar el seixantè aniversari del seu naixement. Per als palestins, la data de 1948 no mereix cap celebració: per a ells, aquest és l'any de la Nakba ("el desastre", en àrab), l'onada de violència que va acompanyar la creació del nou estat, que va suposar la desaparició de moltes poblacions palestines i que va enviar cap a l'exili prop de 800.000 palestins i palestines.

El nou estat d'Israel era la culminació de l'aspiració dels jueus del món de tenir una llar nacional. El 1898, Theodor Herzl, periodista jueu nascut a Àustria i considerat el fundador del sionisme modern, publicava La llar dels jueus, un manifest a favor de la creació d'un estat per als jueus. Les primeres dècades del segle XX varen veure augmentar el nombre de jueus que feien l'alià, és a dir, la immigració a Israel, i varen veure com el Regne Unit, potència colonial a Palestina, donava suport a l'aspiració sionista. La tragèdia de

l'Holocaust, l'intent d'aniquilació de tot el poble jueu perpetrat pel règim nazi durant la Segona Guerra Mundial, va fer cristal·litzar el suport de les grans potències a la creació d'Israel. L'any 1947, Nacions Unides aprovava el Pla de Partició, que atorgava el 45% de la Palestina històrica al nou estat d'Israel, mentre creava un estat àrab a la resta, deixant un protectorat internacional per a Jerusalem.

La propaganda oficial israeliana parla d'una terra sense poble per a un poble sense terra". Res més lluny de la veritat: el 1948 a Palestina hi havia una població àrab, que era superior numèricament a la jueva (1.237.000 habitants àrabs, que constituïen dos terços de la població del territori Palestina), i que era culturalment puixant. La proclamació de l'estat d'Israel va donar lloc a una primera guerra arabo-israeliana, després de la qual Israel ocupava el 78% del territori de la Palestina històrica.

La història de la regió en aquests 60 anys és la història de les successives guerres arabo-israelianes, de les revoltes palestines i dels intents de processos de pau: a aquesta primera guerra de 1948, li han seguit la Guerra de Suez (1956), la Guerra dels Sis Dies (1967), la Guerra del Yom Kippur (1973), la primera Guerra de Líban (1982), la primera Intifada (1987), els Acords de Pau d'Oslo (1993), la Segona Intifada (2000), la segona Guerra del Líban (2006)...

D'entre tota aquesta sèrie d'esdeveniments, cal destacar, per la seva importància en la configuració actual del conflicte, la Guerra dels Sis Dies. La guerra començava el 6 de juny de 1967, amb el bombardeig israelià dels avions egipcis situats a la Península del Sinaí. En sis dies, l'exèrcit israelià va imposar la seva superioritat militar sobre els de Jordània, Síria i Egipte. Com a resultat

de la guerra, Israel va conquerir la franja de Gaza, Cisjordània, Jerusalem Est, la Península del Sinaí (posteriorment retornada a Egipte) i els Alts del Golan (Síria).

L'ocupació de Jerusalem Est, Cisjordània i Gaza és immediatament considerada il·legal des del punt de vista del dret internacional, tal com posa de manifest la resolució 242 del Consell de Seguretat de Nacions Unides, de novembre de 1967, que ordena la retirada israeliana dels territoris palestins ocupats. Lluny de seguir el que dictava la resolució, Israel inicia amb l'ocupació l'escalada de negació dels drets del poble palestí: repressió política, assentaments, annexions de terres, ofec econòmic. També és a partir de la dècada dels 60 (l'Organització per a l'Alliberament de Palestina va néixer el 1964) que es consolida un moviment fort de resistència palestina.

Es comença a construir el Mur La iniciativa de construir el Mur sorgeix el juny de 2002. L'any 2000, l'anomenat procés d'Oslo (procés de pau que pren el nom de la capital noruega, on havien començat les converses entre israelians i palestins), havia naufragat.

Els Acords d'Oslo de 1993, signats a Washington entre l'asser Arafat i Issac Rabin, en presència del president Bill Clinton, havien permès la instauració de l'Autoritat Nacional Palestina, que exercia un control molt limitat sobre els territoris de Cisjordània i Gaza. La continuació de les negociacions havia de portar a una "solució definitiva" que

resolgués qüestions com el territori d'un futur estat palestí, l'estatus de Jerusalem o la situació dels refugiats palestins.

Les negociacions varen fracassar a causa de la incapacitat del govern israelià d'Ehud Barak d'oferir als palestins un acord que inclogués un vertader estat palestí viable. La propaganda oficial israeliana va parlar d'un asser Arafat incapaç d'acceptar una "generosa" oferta de Barak. Aquesta versió deixa de banda el fet que Israel oferia als palestins un territori disminuït per la presència d'assentaments israelians, fragmentat per carreteres d'ús exclusiu per als colons i sotmès al control militar israelià, i es negava a qualsevol reconeixement de drets per als refugiats palestins.

Després del col·lapse dels Acords d'Oslo, Barak diu que "no hi ha interlocutor", i la major part de la societat i la classe política israeliana assumeixen la doctrina segons la qual no hi ha acord possible amb uns palestins que no desitgen la pau. La realitat és ben diferent: Israel va demostrar una absoluta manca de voluntat política d'arribar a una sortida justa al conflicte.

El fracàs del procés d'Oslo va tenir conseqüències de llarg abast. El setembre de 2000 té lloc la provocativa visita d'Ariel Sharon a l'Esplanada de les Mesquites, emplaçament dels llocs sagrats de l'Islam a la Ciutat Vella de Jerusalem. Aquest gest d'Ariel Sharon, líder llavors del partit de dretes Likud i general de l'exèrcit israelià amb un conegut historial d'actuacions de repressió

contra els palestins (incloent la seva implicació a les matances als camps de refugiats de Sabra i Chatila, l'any 1982, a la primera guerra del Líban), va ser l'espurna que va encendre la flama de la Segona Intifada, o Intifada d'Al-Aqsa. El conflicte entre Israel i Palestina tornava a la dinàmica de l'espiral de violència.

L'any 2001, Ariel Sharon esdevenia el nou primer ministre d'Israel. La seva "línia dura" enterrava del tot les esperances de pau. És durant el seu mandat que es comença a materialitzar aquest projecte d'una "barrera" que protegís Israel dels atacs terroristes. Des del començament, però, va ser evident que la seguretat era només un pretext per a una iniciativa que pretenia annexar per a Israel bona part de les terres palestines, humiliar els palestins i afeblir encara més les possibilitats d'una pau justa per al poble palestí. El fet que Ariel Sharon fos l'iniciador del projecte no ens ha de dur enganys: el Mur és un projecte assumit per la major part de l'espectre polític palestí. El primer impulsor de la idea, de fet, va ser Ehud Barak, del Partit Laborista, que participa a l'actual govern de coalició que prossegueix amb la construcció del Mur.

Què es el Mur

Per als palestins i per al moviment internacional de solidaritat amb Palestina és, simplement, el Mur. Algunes vegades se li han donat denominacions com el Mur de la Vergonya, o el Mur de l'Apartheid, que tracten de posar de relleu allò que té d'atemptat contra la dignitat dels palestins. De la banda israeliana,

s'utilitzen expressions eufemístiques que intenten amagar la seva naturalesa: la "tanca" ("the fence", en anglès), la "barrera de seguretat", o la "tanca de seguretat", un terme particularment enganyós, ja que respon a la voluntat israeliana de presentar el Mur com una obra necessària per garantir la seguretat davant possibles atemptats terroristes, amagant el

seu vertader caràcter d'instrument al servei de l'expansió de les colònies i de l'annexió de terres palestines.

El Mur és una estructura de dimensions gegantines que separa el conjunt de Cisjordània (o West Bank, tal com és conegut en anglès aquest territori) de l'estat d'Israel. Quan la seva construcció s'hagi completat, tindrà una extensió total de més de 700 quilòmetres, més de la meitat dels quals ja han estat construïts.

El seu recorregut serpentiniforme, endinsant-se dins territori palestí, envoltant poblacions palestines, resseguint el perímetre dels assentaments israelians, explica aquesta llargària.

El Mur adopta formes diferents en els seus diversos trams. En bona part del recorregut, és una barrera de filat de filferro, electrificada o protegida per trinxeres excavades a cada costat. En altres trams és una barrera formada per peces de formigó d'entre sis i vuit metres d'alçada.

Al llarg de tot el recorregut del Mur, hi ha instal·lat un impressionant desplegament d'equipaments de seguretat, tals com carreteres paral·leles al Mur per als vehicles militars, càmeres de seguretat i torres de vigilància.

El cost d'una estructura militar d'aquestes dimensions ha de ser necessàriament astronòmic. S'ha calculat que la construcció del Mur suposa per a l'estat d'Israel 3,7 milions de dòlars per quilòmetre.

El Mur té, per tant, un immens "cost d'oportunitat": és a dir, suposa destinar milions i milions de dòlars a un obra que només es justifica per una concepció de la seguretat que mai no pot ajudar a aconseguir la pau entre Israel i Palestina, i que es podrien haver destinat a necessàries millores socials, no només a Palestina, sinó per a la població del propi Israel, un país amb evidents i creixents signes de desvertebració social.

FONT: Quaderns de Pau i Solidaritat nº38

Altres accions i propostes d'educació per la Pau i de Sensibilització de Fundació per la Pau (Fund iPau):

1. Dia Escolar de la Noviolència i la Pau (DENIP)

Cada any, Fund iPau promou el Dia Escolar de la Noviolència i la Pau (DENIP). Proponem una activitat concreta i la creació d'un mapa entre tots els centres educatius que han celebrat el DENIP. Els centres poden posar-hi un senyal amb el títol de l'activitat que han fet i enllaçar-hi fotos, vídeos, articles, etc. que tinguin penjats a la plana web del seu centre.

El mapa ens permet:

- Veure, d'un cop d'ull, la quantitat d'activitats que es fan a casa nostra pel DENIP.
- Crear un arxiu històric per saber què han fet altres centres i agafar idees de cara posteriors edicions.

A més d'oferir el Mapa DENIP, Fund iPau proposa cada any una activitat possible de fer a escoles i instituts que ajudi al treball d'educació per la pau al voltant del DENIP.

2. Tallers d'educació per la pau

Fund iPau duu a terme tallers d'educació per la pau adreçats a infants, joves i adults. Els fem a escoles, instituts, centres cívics i culturals, universitats, etc.

Proposta per primària:

Trencaclosques per la pau. Un taller adreçat als infants, que ajuda a reflexionar sobre les actituds pròpies de la cultura de pau i de la cultura de la violència.

Grups: fins a 30 persones, a partir de 8 anys.

Durada: 1 hora aproximadament

Resum: Es tracta de la creació conjunta d'un trencaclosques gegant partint d'una dinàmica amb condicions. El trencaclosques acabat ens fa reflexionar sobre què ens ajuda a la pau i que fomenta l'aparició de la violència.

Continguts: Cooperació i treball en equip. Autoconeixement. Cultura de pau i cultura de violència.

Proposta per secundària i grups a partir de 12 anys:

3 tallers: un procés d'aprenentatge. La proposta és fer 3 tallers d'una hora i mitja cadascun, en grups de 15 a 20 persones com a màxim. S'acostumen a fer amb una setmana de diferència.

Objectiu del taller: *superar la violència.* Ensenyar com l'ús de la violència no és mai una via de solució dels conflictes, i com es poden aprendre altres maneres de gestionar-los i superar-los amb la confiança, el diàleg i la cooperació.

3. 21 pel·lícules de pau

21 pel·lícules adequades per a treballar temes relacionats amb la cultura de pau. La idea és facilitar la preparació de cinefòrums, cicles de cinema i pau, i altres iniciatives per l'estil dutes a terme per centres educatius, espais culturals, associacions, cine-clubs, etc. Aquestes pel·lícules, en general, són fàcils de trobar en Centres de Recursos Pedagògics o en biblioteques. Com podreu comprovar, us les classifiquem per temàtiques, per facilitar-ne la tria.

Crítica i anàlisi de la violència:

[Haz lo que debes](#), d'Spike Lee. 1989

[El Bola](#), d'Achero Mañas. 2000

[South Park: más grande, más largo y sin cortes](#), de Trey Parker. 1999

Conflictes armats (i oblidats):

[En tierra de nadie](#), de Danis Tanovic. 2001

[Hotel Rwanda](#), de Terry George i Keir Pearson. 2004

[La chaqueta metálica](#), d'Stanley Kubrick. 1987

El descontrol de les armes:

[El señor de la guerra](#), d'Andrew Niccol. 2005

[Trece días](#), de Roger Donaldson. 2000

[Hiroshima](#), de Mori Nakazawa. 1983

Fer front a la militarització:

[Nacido el cuatro de julio](#), d'Oliver Stone. 1989

[Escuela de genios](#), de Martha Coolidge. 1985

[Europa Europa](#), d'Agnieszka Holland. 1990

Prevenir l'aparició del terrorisme:

[World Trade Center](#), d'Oliver Stone. 2006

[Paradise Now](#), de Hany Abu-Assad. 2005

[En el nombre del padre](#), de Jim Sheridan. 1993

La noviolència és el camí:

[Gandhi](#), de Richard Attenborough. 1982

[The boxer](#), de Jim Sheridan. 1997

[Los educadores](#), de Hans Weingartner. 2005

Construir una cultura de pau:

[Oriente es Oriente](#), de Damien O'Donell. 1999

[Ciudad de Dios](#), de Fernando Meirelles i Kátia Lund. 2002

[La vida secreta de las palabras](#), d'Isabel Coixet. 2005